

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEÇA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak

sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 19. septembar 2022.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

**Javna redigovana verzija odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora
određene Jakupu Krasnićiju**

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagenda

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L 053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 4. novembra 2020, nakon potvrđivanja optužnice (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² Jakup Krasnići (u daljem tekstu: g. Krasnići ili optuženi) uhapšen je u skladu sa odlukom i nalogom za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak.³

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Decision Assigning a Pre-Trial Judge* /Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak/, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Taçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija/, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana verzija zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac podneo je potvrđenu optužnicu u okviru dokumenta F00034, specijalizovani tužilac, *Submission of Confirmed Indictment and Related Requests* /Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice i povezani zahtevi/, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Further Redacted Indictment* /Dodatno redigovana optužnica/, 4. novembar 2020, javno; F00134, specijalizovani tužilac, *Lesser Redacted Version of Redacted Indictment*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4 November 2020 /Verzija redigovane optužnice sa manje redakcija, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020/, 11. decembar 2020, poverljivo. Dodatno ispravljena potvrđena optužnica podneta je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), s poverljivom redigovanom (F00455/CONF/RED/A01) i javnom redigovanom (F00455/RED/A01) verzijom. Dana 17. januara 2022, tužilaštvo je podnelo poverljivu ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01. Potvrđena izmenjena optužnica zavedena je 29. aprila 2022. (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), s poverljivom redigovanom (F00789/A02) i javnom redigovanom (F00789/A05) verzijom.

³ KSC-BC-2020-06, F00027/RED, sudija za prethodni postupak, *Public Redacted Version of the Decision on Request for Arrest Warrants and Transfer Orders* /Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje/, 26. oktobar 2020, javno; F00027/A07/COR/RED, *Public Redacted Version of Corrected Version of Arrest Warrant for Jakup Krasniqi* /Javna redigovana verzija ispravljene verzije naloga za hapšenje Jakupa Krasnićija/, 26. oktobar 2020, javno; F00044, sekretar, *Notification of Arrest of Jakup Krasniqi Pursuant to Rule 55(4)* /Obaveštenje o hapšenju Jakupa Krasnićija prema pravilu 55(4)/, 4. novembar 2020, javno.

2. Dana 22. januara 2021. sudija za prethodni postupak odbio je zahtev g. Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru).⁴
3. Dana 30. aprila 2021. Apelacioni sud je potvrdio prvu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: prva odluka Apelacionog suda).⁵
4. Dana 25. juna 2021. sudija za prethodni postupak naložio je da se g. Krasnićiju produži pritvor (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru).⁶
5. Dana 1. oktobra 2021. Apelacioni sud doneo je odluku po žalbi g. Krasnićija na drugu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: druga odluka Apelacionog suda),⁷ i, između ostalog, vratio tu odluku na ponovno odlučivanje kako bi sudija za prethodni postupak procenio da li policija Kosova realno može da garantuje uslove koje je predložio optuženi ili druge uslove koje sudija za prethodni postupak smatra neophodnim kako bi se umanjile utvrđene opasnosti.⁸
6. Dana 13. oktobra 2021. sudija za prethodni postupak izdao je nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pod kojim g. Krasnićii boravi u pritvorskom

⁴ KSC-BC-2020-06, F00180, sudija za prethodni postupak, *Decision on Jakup Krasniqi's Application for Interim Release* /Odluka po zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu/, 22. januar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 26. januara 2021, F00180/RED.

⁵ KSC-BC-2020-06, IA002/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o privremenom putanju na slobodu/, 30. april 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA002/F00005/RED.

⁶ KSC-BC-2020-06, F00371, sudija za prethodni postupak, *Decision on Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/, 25. jun 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 30. juna 2021, F00371/RED.

⁷ KSC-BC-2020-06, IA006/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o preispitivanju pritvora/, 1. oktobar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA006/F00005/RED.

⁸ Druga odluka Apelacionog suda, stavovi 56-58.

objektu Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: nalog sekretaru).⁹ Dana 20. oktobra 2021. sekretar je dostavio informacije tražene tim nalogom.¹⁰

7. Dana 26. oktobra 2021. policija Kosova je, shodno nalogu sudije za prethodni postupak,¹¹ dostavila informacije o (i) ovlašćenjima i mogućnostima policije Kosova da ograniči kretanje lica uslovno puštenih na slobodu, da nadzire i ograniči njihovu komunikaciju, kontroliše kućni pritvor i sprovodi mere pod kojima je lice privremeno pušteno na slobodu, i o (ii) ranijim slučajevima u kojima je policija Kosova sprovodila mere pod kojima su lica optužena za teške zločine privremeno puštena na slobodu ili zadržavana u pritvoru (u daljem tekstu: podnesak policije Kosova).¹²

8. Dana 26. novembra 2021. sudija za prethodni postupak doneo je odluku kojom je potvrdio drugu odluku o pritvoru i naložio da se g. Krasnićiju produži pritvor (u daljem tekstu: treća odluka o pritvoru).¹³

9. Dana 25. marta 2022. Apelacioni sud potvrdio je treću odluku o pritvoru (u daljem tekstu: treća odluka Apelacionog suda).¹⁴

⁹ KSC-BC-2020-06, F00522, sudija za prethodni postupak, *Order to the Registrar to Provide Information on the Detention Regime* /Nalog sekretaru da dostavi informacije o pritvorskom režimu/, 13. oktobar 2021, poverljivo, stav 7.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00536, sekretar, *Registry Submissions Pursuant to the Order to Provide Information on the Detention Regime (F00522)* /Podnesak Sekretarijata shodno nalogu za dostavljanje informacija o pritvorskom režimu (F00522)/, 20. oktobar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 29. novembra 2021, F00536/RED.

¹¹ KSC-BC-2020-06, F00513, sudija za prethodni postupak, *Order to the Kosovo Police to Provide Information* /Nalog policiji Kosova da dostavi informacije/, 8. oktobar 2021, javno, s poverljivim prilogom 1.

¹² KSC-BC-2020-06, F00548, Generalna direkcija policije Kosova, *Answer to the Request Number KSC-BC-2020-06, Dated 13 October 2021* /Odgovor na zahtev br. KSC-BC-2020-06 od 13. oktobra 2021/, 26. oktobar 2021, poverljivo. Prevod ovog podneska na engleski zaveden je 3. novembra 2021, F00548/eng.

¹³ KSC-BC-2020-06, F00582, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review Decision and Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka po vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/, 26. novembar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00582/RED.

¹⁴ KSC-BC-2020-06, IA016/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Remanded Detention Review and Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i odluci o redovnom preispitivanju mere pritvora/, 25. mart 2022, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA016/F00005/RED.

10. Dana 13. maja 2022, sudija za prethodni postupak naložio je da se g. Krasnićiju produži pritvor (u daljem tekstu: četvrta odluka o pritvoru).¹⁵

11. Dana 25. maja 2022, odbrana je uložila žalbu na četvrtu odluku o pritvoru.¹⁶

12. Dana 21. juna 2022, na zahtev, između ostalog, g. Krasnićija, koji se takođe odrekao prava da se mera pritvora preispita do isteka roka od dva meseca, propisanog članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika,¹⁷ sudija za prethodni postupak je izmenio rok za podnošenje izjašnjenja za potrebe preispitivanja mere pritvora određene g. Krasnićiju.¹⁸

13. Dana 2. avgusta 2022, Apelacioni sud je potvrdio četvrtu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: četvrta odluka Apelacionog suda).¹⁹

14. Dana 24. avgusta 2022, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je izjašnjenje za potrebe preispitivanja mere pritvora određene

¹⁵ KSC-BC-2020-06, F00801, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasnićiqi /Odluka o redovnom preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/, 13. maj 2022, poverljivo i ex parte. Poverljiva redigovana verzija zavedena je istog dana, F00801/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 24. maja 2022, F00801/RED.*

¹⁶ KSC-BC-2020-06, IA020/F00001, specijalizovani branilac, *Krasnićiqi Defence Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasnićiqi /Žalba Krasnićijeve odbrane na odluku o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/, 25. maj 2022, poverljivo, s javnim prilogom 1. Javna redigovana verzija zavedena je 9. avgusta 2022, IA020/F00001/RED.*

¹⁷ KSC-BC-2020-06, F00833, specijalizovani branilac, *Krasnićiqi Defence Request for Extension of Time for Submissions on Fourth Detention Review /Zahtev Krasnićijeve odbrane za produženje roka za podnošenje izjašnjenja za potrebe četvrtog preispitivanja mere pritvora/, 9. jun 2022, javno, stav 4, s poverljivim prilogom 1.*

¹⁸ KSC-BC-2020-06, F00851, sudija za prethodni postupak, *Decision on Defence Requests for Extension of Time for Submissions on Fourth Review of Detention /Odluka po zahtevima odbrane za produženje roka za podnošenje izjašnjenja za potrebe četvrtog preispitivanja mere pritvora/, 21. jun 2022, javno, stav 10.*

¹⁹ KSC-BC-2020-06, IA020/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Jakup Krasnićiqi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention /Odluka o žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 2. avgust 2022, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA020/F00005/RED.*

g. Krasnićiju (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).²⁰ Dana 5. septembra 2022, odbrana je podnela odgovor (u daljem tekstu: odgovor odbrane).²¹

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

15. Tužilaštvo tvrdi da su uslovi iz člana 41(6) Zakona i dalje ispunjeni, budući da od donošenja četvrte odluke Apelacionog suda, kojom je potvrđena četvrta odluka o pritvoru, nije došlo do promena okolnosti.²² Tužilaštvo konkretno iznosi sledeće: (i) zaključak sudije za prethodni postupak da i dalje postoji osnovana sumnja da je g. Krasnići izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća i dalje je validan;²³ (ii) i dalje postoje već utvrđene opasnosti, tačnije opasnost od bekstva, ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i/ili od izvršenja novih krivičnih dela, sličnih onima iz optužnice;²⁴ (iii) nijednom alternativnom merom umesto pritvora ne mogu se u dovoljnoj meri umanjiti te opasnosti;²⁵ i (iv) dalji pritvor g. Krasnićija i dalje je srazmerna mera.²⁶

16. Odbrana traži da se g. Krasnići pusti na slobodu pod uslovima koje sudija za prethodni postupak bude smatrao odgovarajućim.²⁷ Odbrana konkretno tvrdi da tužilaštvo nije iznelo dovoljno dokaza, novijeg datuma o postojanju opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.²⁸ Odbrana dodaje da dalje zadržavanje u pritvoru više nije srazmerno u kontekstu faktora kao što su dosadašnje trajanje pritvora, starosna

²⁰ KSC-BC-2020-06, F00935, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submissions on Detention Review of Mr Krasniqi* /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja mere pritvora određene g. Krasnićiju/, 24. avgust 2022, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 6. septembra 2022, F00935/RED.

²¹ KSC-BC-2020-06, F00953, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Response to Prosecution Submissions on Detention Review of Mr Krasniqi (F00935)* /Odgovor Krasnićijeve odbrane na izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja mere pritvora određene g. Krasnićiju (F00935)/, 5. septembar 2022, poverljivo.

²² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1-2, 5-6, 8.

²³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 6 (gde se upućuje na četvrtu odluku o pritvoru, stav 38).

²⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 8-9.

²⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1-2, 10-11.

²⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 12-13.

²⁷ Odgovor odbrane, stav 20.

²⁸ Odgovor odbrane, stavovi 2-3, 10-15.

dob g. Krasnićija i nesavesno postupanje tužilaštva kad je reč o obelodanjivanju koje se, prema rečima odbrane, negativno odražava na tempo postupka.²⁹

III. MERODAVNO PRAVO

17. Član 41(6) Zakona predviđa da Specijalizovana veća određuju pritvor samo ako postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća, i kada postoje jasni osnovi da se smatra: (i) da postoji opasnost od bekstva; (ii) da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili konkretne okolnosti ukazuju na to da će ometati tok krivičnog postupka; ili (iii) da će ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili počiniti krivično delo kojim preti.

18. Član 41(10) Zakona i pravilo 57 (2) Pravilnika predviđaju da sve do pravnosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu sudija za prethodni postupak ili postupajući panel, po isteku roka od dva (2) meseca od donošenja poslednjeg rešenja o pritvoru, razmatraju da li još uvek postoje razlozi za pritvor i izdaju rešenje kojim se produžava ili ukida pritvor.

19. Prema članu 41(12) Zakona, pored mere sudskog pritvora, mogu se naložiti sledeće mere kako bi obezbedilo prisustvo optuženog, sprečilo ponavljanje krivičnog dela ili obezbedilo uspešno vođenje krivičnog postupka: sudski poziv, hapšenje, puštanje na slobodu uz kauciju, kućni pritvor, obećanje da neće napustiti mesto boravka, zabrana približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i mere obaveznog pohađanja popravnih programa.

20. Prema pravilu 56(2) Pravilnika, panel se stara da pritvoreno lice ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu do početka suđenja, a u slučaju da dođe do nepotrebnog odlaganja koje prouzrokuje specijalizovani tužilac, panel, nakon što

²⁹ Odgovor odbrane, stavovi 4, 17-19, i izvori na koje se tamo upućuje.

sasluša strane u postupku, može pustiti lice na slobodu pod uslovima koje smatra odgovarajućim.

IV. DISKUSIJA

A. MERODAVNI KRITERIJUM

21. Prilikom razmatranja da li još uvek postoje razlozi za sudski pritvor, kako je predviđeno članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika, sudija za prethodni postupak primenjuje kriterijume utvrđene u ranijim odlukama.³⁰

B. OSNOVNA SUMNJA

22. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) Zakona pre svega propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.³¹

23. Po mišljenju tužilaštva, zaključak sudije za prethodni postupak da i dalje postoji osnovana sumnja da je g. Krasnići izvršio krivično delo iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća i dalje validan, pošto u međuvremenu nije došlo do promena okolnosti.³² Odbrana u odgovoru nije iznela nikakve argumente u vezi sa ovim kriterijumom.

24. Sudija za prethodni postupak podseća da je u odluci o potvrđivanju optužnice utvrđeno da, prema članu 39(2) Zakona, postoji dobro utemeljena sumnja da je g. Krasnići krivično odgovoran za više zločina protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratnih zločina

³⁰ V, kao jedan od mnogih primera, treću odluku o pritvoru, stav 28, i druge tamo citirane izvore.

³¹ ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, Judgment, 28. novembar 2017, stav 222, i drugi tamo citirani izvori.

³² Izjašnjenje tužilaštva, stav 6 (gde se upućuje na četvrtu odluku o pritvoru, stav 38).

(proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13(1), 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona.³³ Pored toga, sudija za prethodni postupak podseća da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje i u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo protiv g. Krasnićija u izmenjenoj optužnici.³⁴ Ti zaključci doneti su na osnovu strožeg kriterijuma od postojanja osnovane sumnje predviđene članom 41(6)(a) Zakona.³⁵

25. Usled toga, pošto od potvrđivanja optužnice i izmenjene optužnice u ovom pogledu nije došlo do promena okolnosti,³⁶ sudija za prethodni postupak smatra da je i dalje ispunjen uslov iz člana 41(6)(a) i (10) Zakona.

C. NEOPHODNOST PRITVORA

26. Kad se ispuni kriterijum iz člana 41(6)(a) Zakona, osnovi koji bi opravdavali lišavanje nekog lica slobode moraju biti jasni, u smislu da moraju biti detaljno navedeni.³⁷ Sudija za prethodni postupak nadalje podseća da, s obzirom na postojeće dokaze, ti konkretni i jasni osnovi moraju ići u prilog „uverenju“³⁸ da postoji neki od rizika navedenih u tri podtačke člana 41(6)(b) Zakona, što označava prihvatanje mogućnosti, a ne neminovnosti, da se tako nešto dogodi u

³³ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 521(a)(i)-(ii).

³⁴ Četvrta odluka o pritvoru, stav 38; KSC-BC-2020-06, F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED) i javna redigovana verzija (F00777/RED) zavedene su 22. aprila 2022. i 6. maja 2022. Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11.

³⁵ V. na primer KSC-BC-2020-04, F00007/RED, sudija za prethodni postupak, *Public Redacted Version of the Decision on the Confirmation of the Indictment Against Pjetër Shala* /Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje/, 12. jun 2020, javno, stav 35.

³⁶ V. fusnotu 34 gore.

³⁷ KSC-BC-2020-06, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Kadri Veseli's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Kadrija Veselija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/, 30. april 2021, javno, stavovi 18-19; prva odluka o pritvoru, stav 18.

³⁸ V. uvodnu odredbu člana 41(6)(b) Zakona.

budućnosti.³⁹ Drugim rečima, treba pokazati da je manje nego izvesno ali više nego tek moguće da će se neka od tih opasnosti ostvariti.⁴⁰ Na kraju, prilikom odlučivanja da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru sudija za prethodni postupak mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.⁴¹

1. Opasnost od bekstva

27. Po mišljenju tužilaštva, budući da se okolnosti nisu promenile od donošenja četvrte odluka o pritvoru, i dalje postoji opasnost od bekstva g. Krasnićija, pošto on i dalje ima motiva i načina da izbegne postupak.⁴²

28. Odbrana u replici iznosi da tužilaštvo, kada tvrdi da je „u više navrata“ već zaključeno da postoji opasnost od bekstva g. Krasnićija, pridaje preveliki značaj sredstvima kojima on raspolaže i uticaju koji sada ima na Kosovu. Pored toga, tvrdi odbrana, za te zaključke nisu izneti nikakvi dokazi novijeg datuma.⁴³

29. Pošto je analizirao aktuelne faktore i okolnosti vezane za opasnost od bekstva na kojima počivaju odluke o preispitivanju mere pritvora određene g. Krasnićiju, sudija za prethodni postupak se uverio da oni i dalje postoje. Konkretnije, sudija

³⁹ Prva odluka o pritvoru, stav 18; v. takođe KSC-BC-2020-05, F00127, Pretresni panel I, *Fourth Decision on Review of Detention* /Četvrta odluka o preispitivanju mere pritvora/, 25. maj 2021, javno, stav 17, i izvori na koje se tamo upućuje.

⁴⁰ Prva odluka Apelacionog suda, stav 26.

⁴¹ U vezi sa obavezom da se razmotre „alternativne mere“, v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/, 26. april 2017, javno, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC] (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), no. 23755/07, Judgment, 5. jul 2016, stav 87 *in fine*; *Idalov v. Russia* [GC], no. 5826/03, Judgment, 22. maj 2012, stav 140 *in fine*.

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stav 8 (gde se upućuje na četvrtu odluku o pritvoru, stavovi 42-43).

⁴³ Odgovor odbrane, stav 13, i drugi tamo citirani izvori.

za prethodni postupak smatra da je g. Krasnići (i) upoznat sa optužbama koje mu se stavljaju na teret i s mogućnošću da mu, ukoliko bude oglašen krivim, bude izrečena teška kazna;⁴⁴ kao i da on, (ii) iako je sada u penziji i ne obavlja javne funkcije,⁴⁵ i dalje igra značajnu ulogu na Kosovu s obzirom na svoje prethodne funkcije.⁴⁶ U vezi s potonjim, kao i tvrdnjama odbrane u tom pogledu,⁴⁷ sudija za prethodni postupak podseća na zaključak Apelacionog suda da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kad je zaključio da je zbog svojih ranijih funkcija g. Krasnići i dalje uticajan na Kosovu.⁴⁸ Sudija za prethodni postupak stoga i dalje smatra da on ima motiva i načina da izbegne postupak. Naročito zahvaljujući uticaju koji i dalje ima zbog svojih ranijih funkcija g. Krasnići može da izbegne postupak pred Specijalizovanim većima, na primer, tako što će doći do relevantnih informacija, finansijskih sredstava i načina da putuje.⁴⁹

30. Prema tome, bez obzira na faktore koji bi mogli ukazati na suprotno, a koji su navedeni u prvoj odluci o pritvoru,⁵⁰ sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji umerena opasnost da bi g. Krasnići mogao da pobegne.

2. Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

31. Po mišljenju tužilaštva, opasnost od ometanja postupka i dalje postoji, budući da je g. Krasnići i dalje uticajan i s obzirom na, između ostalog, sledeće: (i) njegove

⁴⁴ Prva odluka o pritvoru, stav 29; druga odluka o pritvoru, stav 29; treća odluka o pritvoru, stav 37; četvrta odluka o pritvoru, stav 42.

⁴⁵ V. takođe prvu odluku o pritvoru, stav 36.

⁴⁶ Druga odluka o pritvoru, stav 36; treća odluka o pritvoru, stav 37; četvrta odluka o pritvoru, stav 42.

⁴⁷ Odgovor odbrane, stav 13; v. takođe KSC-BC-2020-06, F00329, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Submissions on Detention Review /Izjašnjenje odbrane g. Krasnićija za potrebe razmatranja mere pritvora/*, 31. maj 2021, poverljivo, stav 29(a) (javna redigovana verzija zavedena je 30. juna 2021, F00329/RED); IA002/F00001, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Appeal Against Decision on Jakup Krasniqi's Application for Interim Release /Žalba Krasnićijeve odbrane na odluku po zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu/*, 3. februar 2021, poverljivo, stav 29, s poverljivim prilogom 1 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA002-F00001/RED).

⁴⁸ Prva odluka Apelacionog suda, stav 52; druga odluka Apelacionog suda, stav 27.

⁴⁹ Četvrta odluka o pritvoru, stav 42.

⁵⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 30.

ranije izjave; (ii) već utvrđenu [BRISANO]; i (iii) sve bolji uvid koji on ima u dokaze na kojima se zasnivaju optužbe protiv njega.⁵¹ Tužilaštvo dodaje da se ti faktori moraju sagledati u kontekstu redovne pojave zastrašivanja svedoka i ometanja krivičnih postupaka vezanih za pripadnike OVK.⁵²

32. Odbrana tvrdi da nema dokaza o tome da je g. Krasnići lično ili da je neko po njegovim uputstvima pokušao da utiče na svedoke ili na drugi način ometa postupak pred Specijalizovanim većima. Odbrana konkretno tvrdi da se ni iz izjava svedoka ni iz transkripata informativnih razgovora ne vidi da je bilo takvog uticanja.⁵³ Osim toga, odbrana tvrdi da tužilaštvo nije iznelo konkretne argumente, zasnovane na dokazima, u prilog tvrdnji da su na Kosovu zastrašivanje svedoka i uticanje na njih redovne pojave.⁵⁴

33. Sudija za prethodni postupak podseća da je ranije zaključio da postoji opasnost da bi g. Krasnići mogao ometati postupak pred Specijalizovanim većima, s obzirom, između ostalog, na njegov uticaj, izjave za javnost u kojima je kritikovao Specijalizovana veća, sadržaj objave na Fejsbuku od 24. aprila 2020. uperene protiv „kolaboracionista“ i [BRISANO].⁵⁵ Prema tome, nasuprot onome što tvrdi odbrana,⁵⁶ zaključci sudije za prethodni postupak nisu se zasnivali na samo jednoj objavi na društvenim mrežama.

⁵¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8 (gde se upućuje na četvrtu odluku o pritvoru, stavovi 48-51).

⁵² Izjašnjenje tužilaštva, stav 8.

⁵³ Odgovor odbrane, stavovi 3, 14-15.

⁵⁴ Odgovor odbrane, stav 12.

⁵⁵ Prva odluka o pritvoru, stavovi 36, 39; druga odluka o pritvoru, stavovi 35, 37; treća odluka o pritvoru, stavovi 42-43. V. takođe četvrtu odluku o pritvoru, stav 48; drugu odluku Apelacionog suda, stav 30.

⁵⁶ Odgovor odbrane, stav 14.

34. Osim toga, g. Krasnići je, kao nekadašnji vodeći političar i bivši zamenik komandanta OVK, i dalje osoba od nemalog uticaja na Kosovu,⁵⁷ što, [BRISANO], opravdano navodi na zaključak da g. Krasnići može⁵⁸ da [BRISANO].⁵⁹

35. Sudija za prethodni postupak ostaje pri stavu da se na Kosovu i dalje zastrašuju svedoci i ometaju krivični postupci koji se vode protiv bivših pripadnika OVK i, mada to samo po sebi nije presudno, to ipak čini kontekst u kom se moraju razmatrati [BRISANO] g. Krasnićija [BRISANO] i uticaj koji on ima.⁶⁰ U pogledu argumenta odbrane da nema dovoljno dokaza u prilog tom zaključku,⁶¹ sudija za prethodni postupak podseća da je Apelacioni sud, u vezi sa ocenom ranije predloženih uslova za privremeno puštanje na slobodu, smatrao da uporno zastrašivanje i uticanje na svedoke na Kosovu predstavlja relevantan "kontekstualni faktor".⁶² Što se tiče argumenta odbrane da nema dokaza o tome da je g. Krasnići lično ili da je neko po njegovim uputstvima pokušao da utiče na svedoke ili na drugi način ometa postupak,⁶³ sudija za prethodni postupak i dalje smatra da to što optuženi u prošlosti nije optuživan za vršenje pritiska na svedoke⁶⁴ ne umanjuje opasnost da bi on mogao ometati sudski postupak.⁶⁵ Sudija za prethodni postupak naročito podseća na to se opasnost od ometanja postupka ne mora ostvariti tako što će optuženo lice lično manipulirati dokazima, uticati na

⁵⁷ Prva odluka Apelacionog suda, stav 52; druga odluka o pritvoru, stav 36; druga odluka Apelacionog suda, stav 27; treća odluka o pritvoru, stav 44; četvrta odluka o pritvoru, stav 49.

⁵⁸ Prva odluka Apelacionog suda, stav 26.

⁵⁹ Druga odluka o pritvoru, stav 38; četvrta odluka o pritvoru, stav 49.

⁶⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 38; druga odluka o pritvoru, stav 38; treća odluka o pritvoru, stav 45; četvrta odluka o pritvoru, stav 50.

⁶¹ Odgovor odbrane, stav 14.

⁶² V. KSC-BC-2020-06, IA015/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Remanded Detention Review and Periodic Review of Detention* /Odluka o žalbi Redžepa Seljimija na odluku po vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluka o redovnom preispitivanju mere pritvora/, 25. mart 2022, poverljivo, stav 43. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA015/F00005/RED.

⁶³ Odgovor odbrane, stav 15.

⁶⁴ Odgovor odbrane, stavovi 3, 12, 15.

⁶⁵ Treća odluka Apelacionog suda, fusnota 73; četvrta odluka o pritvoru, stav 50.

svedoke ili vršiti pritisak na njih. Dovoljno je da optuženo lice podstakne druge ili na drugi način doprinese ostvarenju te opasnosti.⁶⁶

36. Uz to, sudija za prethodni postupak i dalje smatra da važeće zaštitne mere nisu sasvim dovoljne da umanje opasnost od ometanja postupka, s obzirom na to da je, i pored nekoliko odluka o zaštitnim merama, [BRISANO], i bez obzira na te mere, [BRISANO].⁶⁷ Osim toga, kao što je već ustanovljeno,⁶⁸ budući da g. Krasnići [BRISANO] i dalje igra značajnu ulogu na Kosovu, dodatni uvid u dokaze na kojima se zasnivaju ozbiljne optužbe protiv njega, a koji je on stekao naročito zahvaljujući pretpretresnom podnesku i spisku svedoka koje je tužilaštvo podnelo po donošenju treće odluke o pritvoru,⁶⁹ povećava opasnost od ometanja postupka. Na kraju, sudija za prethodni postupak smatra da se od donošenja četvrte odluke o pritvoru, g. Krasnići još detaljnije upoznao sa optužbama koje mu se stavljaju na teret, naročito nakon što su podneti manje redigovana verzija spiska svedoka⁷⁰ i spisak svedoka s redosledom i načinom ispitivanja svedoka.⁷¹

37. Sudija za prethodni postupak stoga smatra da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići ometati postupak koji se vodi pred Specijalizovanim većima.

⁶⁶ Četvrta odluka o pritvoru, stav 50; KSC-BC-2020-06, IA003/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/,* 30. april 2021, poverljivo, stav 59. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA003/F00005/RED.

⁶⁷ Druga odluka o pritvoru, stav 39; druga odluka Apelacionog suda, stavovi 34-35; treća odluka o pritvoru, stav 46; četvrta odluka o pritvoru, stav 51.

⁶⁸ Četvrta odluka o pritvoru, stav 51.

⁶⁹ KSC-BC-2020-06, F00631, specijalizovani tužilac, *Submission of Pre-Trial Brief with Witness and Exhibit Lists /Pretpretresni podnesak sa spiskom svedoka i spiskom dokaznih predloga/,* 17. decembar 2021, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-3. Javna redigovana verzija s poverljivim redigovanim priložima 1-3 zavedena je 21. decembra 2021, F00631/RED. *Corrigendum* sa dva strogo poverljiva i *ex parte* priloga i jednim poverljivim prilogom podnet je 24. februara 2022, F00709.

⁷⁰ KSC-BC-2020-06, F00885, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission of Corrected and Lesser Redacted Witness List /Podnesak tužilaštva sa ispravljenim i manje redigovanim spiskom svedoka/,* 18. jul 2022, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogom 2.

⁷¹ KSC-BC-2020-06, F00948, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission of revidirani spisak svedoka /Podnesak tužilaštva sa revidiranim spiskom svedoka/ (u daljem tekstu: revidirani spisak svedoka),* 2. septembar 2022, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim priložima 2-3.

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

38. Iz razloga koje je iznelo u vezi sa opasnošću od ometanja postupka, tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela.⁷²

39. Odbrana tvrdi da nema dovoljno dokaza o tome da postoji dovoljno realna mogućnost da će g. Krasnići, ukoliko bude pušten na slobodu, izvršiti nova krivična dela.⁷³

40. Sudija za prethodni postupak podseća da postojanje opasnosti od ometanja postupka ne znači automatski da postoji i opasnost od izvršenja novih krivičnih dela, ali ponavlja da su faktori koji u ovom predmetu potkrepljuju postojanje opasnosti od ometanja postupka relevantni i za procenu opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela.⁷⁴ Sudija za prethodni postupak takođe podseća da nije potrebno da g. Krasnići fizički izvrši takva krivična dela, već je dovoljno da podstrekne druge ili im pomogne da ih izvrše, ili da na drugi način doprinese njihovom izvršenju.⁷⁵

41. Što se tiče činjenica koje su predmet razmatranja, sudija za prethodni postupak podseća na svoj raniji zaključak da, osim redovne pojave zastrašivanja svedoka, treba uzeti u obzir i da g. Krasnići ima: (i) [BRISANO];⁷⁶ (ii) uticajan položaj na Kosovu, zahvaljujući kom bi mogao da [BRISANO];⁷⁷ i (iii) bolji uvid u tezu tužilaštva, naročito otkako su podneti manje redigovana verzija spiska svedoka i spisak svedoka sa rasporedom i načinom ispitivanja svedoka.⁷⁸

⁷² Izjašnjenje tužilaštva, stav 8 (gde se upućuje na četvrtu odluku o pritvoru, stavovi 55-56).

⁷³ Odgovor odbrane, stav 14.

⁷⁴ Prva odluka o pritvoru, stav 42; druga odluka o pritvoru, stav 42; treća odluka o pritvoru, stav 50; četvrta odluka o pritvoru, stav 54.

⁷⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 42; druga odluka o pritvoru, stav 42; treća odluka o pritvoru, stav 50; četvrta odluka o pritvoru, stav 54.

⁷⁶ Četvrta odluka o pritvoru, stav 55.

⁷⁷ [BRISANO].

⁷⁸ V. stav 36 i fusnote 70-71 gore.

42. Na osnovu navedenog i nakon što je razmotrio trenutne okolnosti, sudija za prethodni postupak smatra da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići, pod bilo kojim vidom odgovornosti, učiniti krivična dela slična osnovnim delima za koja se tereti protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli da daju iskaz, odnosno treba da stupe pred Specijalizovana veća.

43. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela.

4. Druge primedbe odbrane

44. Što se tiče tvrdnje odbrane da nisu izneti dokazi novijeg datuma koji potvrđuju "u više navrata donete zaključke", i da to što su u više navrata doneti isti zaključci nije dovoljan razlog za produženje mere pritvora,⁷⁹ sudija za prethodni postupak podseća na zaključak Apelacionog suda da: (i) sudija za prethodni postupak nije dužan da izvodi zaključke o faktorima o kojima je već rešeno u inicijalnoj odluci o pritvaranju; već (ii) da je bitno da se sudija za prethodni postupak uveri da u trenutku preispitivanja razlozi za produženje mere pritvora još uvek postoje.⁸⁰ U pogledu zaključaka iz prethodnih stavova, sudija za prethodni postupak naglašava da se, kao što je navedeno, ti zaključci o opasnostima zasnivaju na razmatranju aktuelnih faktora i okolnosti.

45. Što se tiče prakse Evropskog suda za ljudska prava na koju se poziva odbrana,⁸¹ sudija za prethodni postupak podseća da je taj sud zaključio da:

⁷⁹ Odgovor odbrane, stavovi 13-14, i drugi tamo citirani izvori.

⁸⁰ V. naročito, KSC-BC-2020-07, IA002-F00005, Apelacioni sud, *Decision on Nasim Haradinaj's Appeal Against Decision Reviewing Detention* /Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora/, 9. februar 2021, javno, stav 55; druga odluka Apelacionog suda, stavovi 14-17.

⁸¹ V. odgovor odbrane, fusnotu 20, gde se upućuje na ECtHR, *Shmorgunov and Others v. Ukraine* (u daljem tekstu: *Shmorgunov et al. v. Ukraine*), no. 15367/14, Judgment, 21. januar 2021, stav 462; ECtHR, *Dereci v. Turkey* ("*Dereci v. Turkey*"), no. 77845/01, Judgment, 24. maj 2005, stavovi 35-38.

(i) nakon izvesnog vremena, postojanje opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo više nije dovoljan razlog za produženje pritvora; i (ii) da Evropski sud za ljudska prava tada mora da ustanovi da li drugi osnovi na koje su se pozivali pravosudni organi i dalje opravdavaju lišavanje slobode, da li su oni "relevantni" i "dovoljni" i, ukoliko jesu, da li su ti domaći organi ispoljili "posebnu savesnost" u vođenju postupka.⁸² U tom pogledu, sudija za prethodni postupak podseća da, kao što propisuje član 41(6) Zakona, prethodna preispitivanja mere pritvora, kao ni ovo sada, nisu se svodila samo na utvrđivanje toga da li postoji osnovana sumnja da je g. Krasnići izvršio krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. U tim preispitivanjima se razmatralo i to da li postoje jasni osnovi da se smatra da je prisutna bar jedna od opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona, i zaključeno je da to jeste slučaj. Sudija za prethodni postupak stoga smatra da sudska praksa ne govori u prilog tvrdnjama odbrane.

5. Zaključak

46. Sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji umerena opasnost od bekstva g. Krasnićija i da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići ometati tok postupka ili izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli da daju iskaz, odnosno treba da stupe pred Specijalizovana veća. Sudija za prethodni postupak će u nastavku oceniti da li ijedan od uslova pod kojim bi optuženi mogao biti pušten na slobodu može u dovoljnoj meri da otkloni te opasnosti.

⁸² *Shmorgunov et al. v. Ukraine*, stav 462; *Dereci v. Turkey*, stav 36. Takođe valja primetiti da je u predmetu *Dereci v. Turkey*, Evropski sud za ljudska prava zaključio da su domaći pravosudni organi propustili da navedu koliku opasnost može da prouzrokuje puštanje na slobodu žalioca koji je u tom trenutku proveo u pritvoru više od šest godina, v. *Dereci v. Turkey*, stav 39.

D. USLOVNO PUŠTANJE NA SLOBODU

47. Tužilaštvo tvrdi da su sve razumne i izvodive mere umesto pritvora u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća već temeljno razmotrene i s pravom odbačene. Po mišljenju tužilaštva, nijednom alternativnom merom se ne bi u dovoljnoj meri umanjile sve opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona koje potiču od optuženog.⁸³

48. Odbrana ne predlaže nikakve konkretne alternativne mere ili uslove, ali ponavlja da je g. Krasnići spreman da se pridržava svakog uslova koji odredi sudija za prethodni postupak.⁸⁴

49. Kao što je konstatovano u prethodnim odlukama o pritvoru, sudija za prethodni postupak smatra da se opasnost od bekstva može u dovoljnoj meri umanjiti pošto se g. Krasnići obavezao da će se vratiti u sedište Specijalizovanih veća čim za to bude izdat nalog, da neće menjati mesto boravka i da će se redovno javljati nadležnim organima.⁸⁵ Taj zaključak potvrđuju i garancije kosovske policije da su njeni službenici ovlašćeni i sposobni da obezbede da se lice uslovno pušteno na slobodu javlja policiji Kosova, preda putne isprave i vrati u sedište Specijalizovanih veća čim sudija za prethodni postupak za to izda nalog u cilju vođenja postupka koji se odnosi na dotično lice.⁸⁶

50. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, sudija za prethodni postupak najpre podseća na: (i) svoj raniji zaključak da ni već predloženi uslovi niti dodatne mere za koje bi on izdao nalog *proprio motu* ne bi mogli u dovoljnoj meri da umanje

⁸³ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 10-11 (gde se upućuje na treću odluku Apelacionog suda, stav 33; četvrtu odluku o pritvoru, stavove 66-69; četvrtu odluku Apelacionog suda, stavove 29-35).

⁸⁴ Odgovor odbrane, stav 16, i izvori na koje se tamo upućuje.

⁸⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 48; druga odluka o pritvoru, stav 49; treća odluka o pritvoru, stav 67; četvrta odluka o pritvoru, stav 65.

⁸⁶ Treća odluka o pritvoru, stav 67; četvrta odluka o pritvoru, stav 65; podnesak policije Kosova, str. 2-4, 6.

postojeće opasnosti;⁸⁷ i na (ii) činjenicu da je Apelacioni sud nedavno potvrdio taj zaključak.⁸⁸

51. Kad je reč o potencijalnim dodatnim merama, sudija za prethodni postupak takođe podseća na sledeće: (i) obaveza sudije za prethodni postupak da *proprio motu* analizira i proceni sve uslove koji bi se optuženom opravdano mogli odrediti, a ne samo one koje predlaže odbrana, ima granice; i (ii) sudija za prethodni postupak nije dužan da svaki mogući uslov razmotri *proprio motu*, ukoliko dati uslov nije široko prihvaćen u slučajevima privremenog puštanja na slobodu, ili ga strane u postupku nisu pomenule.⁸⁹ S obzirom na to da se u međuvremenu situacija u vezi s tim nije promenila i na osnovu raspoloživih podataka o sposobnosti policije Kosova da primeni mere nadziranja, sudija za prethodni postupak i dalje smatra da nikakve (dodatne) mere koje bi se opravdano mogle uzeti u obzir ne bi omogućile da se u dovoljnoj meri umanje uočene opasnost.⁹⁰

52. Sudija za prethodni postupak podseća da mere koje se primenjuju u pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća, gledano u celini, garantuju pouzdanu zaštitu u slučaju nenadziranih poseta i komunikacije, kako sa članovima porodice, tako i sa unapred odobrenim posetiocima, s ciljem da se opasnost od ometanja postupka i od izvršenja novih krivičnih dela svede na minimum.⁹¹ Pored toga, one doprinose stvaranju kontrolisane sredine u kojoj je lakše utvrditi odnosno sprečiti eventualne povrede poverljivosti podataka.⁹² Sudija za prethodni postupak podseća da ima diskreciono pravo u upoređivanju uslova koje je (ranije) predložila odbrana, a i svih drugih mogućih uslova, sa uslovima u pritvorskoj jedinici

⁸⁷ Četvrta odluka o pritvoru, stavovi 66-71.

⁸⁸ Četvrta odluka Apelacionog suda, stav 39.

⁸⁹ Treća odluka Apelacionog suda, stav 42; četvrta odluka o pritvoru, stav 70; četvrta odluka Apelacionog suda, stav 37.

⁹⁰ V. takođe treću odluku Apelacionog suda, stav 42; četvrtu odluku o pritvoru, stav 70; četvrtu odluku Apelacionog suda, stav 39.

⁹¹ Treća odluka o pritvoru, stav 77; četvrta odluka o pritvoru, stav 71.

⁹² Treća odluka Apelacionog suda, stav 30; četvrta odluka o pritvoru, stav 71.

Specijalizovanih veća,⁹³ i iznosi da je još uvek je uveren da se pomenute opasnosti mogu u dovoljnoj meri umanjiti jedino putem sistema nadziranja komunikacija g. Krasnićija koji se primenjuje u pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća.

53. Sudija za prethodni postupak stoga smatra da ni uslovi koje je ranije predložila odbrana ni drugi eventualni uslovi koje bi on mogao da odredi *proprio motu* ne omogućavaju da se u dovoljnoj meri umanjí opasnost da će g. Krasnićí ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela.

E. SRAZMERNOST MERE PRITVORA

54. Tužilaštvo tvrdi da je zadržavanje g. Krasnićija u pritvoru i dalje srazmerna mera s obzirom na sledeće faktore: (i) postupak se bliži fazi suđenja, naročito pošto su najvažnije procesne radnje u fazi prethodnog postupka (kao što je podnošenje pretpretresnog podneska tužilaštva) ili već obavljene ili će uskoro biti obavljene; (ii) obim i složenost predmeta; (iii) u slučaju osuđujuće presude optuženom može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora; i (iv) opasnosti koje potiču od g. Krasnićija.⁹⁴

55. Odbrana tvrdi da mera pritvora više nije srazmerna imajući u vidu dosadašnje trajanje pritvora, starosnu dob g. Krasnićija i tempo odvijanja postupka u ovom predmetu.⁹⁵ U pogledu trajanja pritvora, odbrana konkretno navodi: (i) da mera pritvora više nije srazmerna budući da je g. Krasnićí dosad u pritvoru proveo više od 22 meseca; i (ii) da tužilaštvo nije u odgovarajućoj meri uzelo u obzir da to "drastično narušava njegovo pravo na slobodu i ima fundamentalan uticaj na njega lično".⁹⁶ U vezi s tempom odvijanja postupka,

⁹³ Treća odluka Apelacionog suda, stav 26; četvrta odluka o pritvoru, stav 71; četvrta odluka Apelacionog suda, stav 30.

⁹⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 12-13.

⁹⁵ Odgovor odbrane, stavovi 4, 17-19, i drugi tamo citirani izvori.

⁹⁶ Odgovor odbrane, stav 17.

odbrana traži da sudija za prethodni postupak uzme u obzir da tužilaštvo: (i) još uvek nije ispunilo svoje obaveze obelodanjivanja; (ii) ne pristupa obelodanjivanju s dužnom pažnjom; (iii) nastavlja da traži izmene svog spiska svedoka i spiska dokaznih predloga; i (iv) tek treba da dobije saglasnost davalaca informacija na osnovu pravila 107.⁹⁷ Na kraju, odbrana tvrdi da tužilaštvo nije preduzelo korake koje je ima na raspolaganju kako bi se prevazišle složenosti predmeta, obezbedio neometan tok postupka i prosleđivanje predmeta pretresnom panelu.⁹⁸

56. Sudija za prethodni postupak najpre podseća na važnost načela srazmernosti prilikom odlučivanja o opravdanosti pritvora pre suđenja, što je formulisano u pravilu 56(2) Pravilnika.⁹⁹ Vreme provedeno u pritvoru pre suđenja je faktor koji se mora razmotriti zajedno sa stepenom opasnosti opisanih u članu 41(6)(b) Zakona, da bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan“ a lice mora da bude pušteno na slobodu.¹⁰⁰ Sudija za prethodni postupak napominje da se pitanje da li je vreme provedeno u pritvoru pre suđenja opravdano ne može se ocenjivati apstraktno. Opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora se oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i njegovih osobenosti.¹⁰¹

57. Gospodin Krasnići je uhapšen 4. novembra 2020, što znači da je u trenutku donošenja ove odluke u pritvoru proveo nešto više od 22 meseca. Shodno tome, sudija za prethodni postupak sada će oceniti da li je, s obzirom na konkretne okolnosti vezane za g. Krasnićija, taj period opravdan.

58. Sudija za prethodni postupak podseća na sledeće: (i) g. Krasnići tereti se po deset tačaka za teška krivična dela prema međunarodnom pravu, i to za progon

⁹⁷ Odgovor odbrane, stav 18, i drugi tamo citirani izvori.

⁹⁸ Odgovor odbrane, stav 18.

⁹⁹ Četvrta odluka o pritvoru, stav 79; KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Hysni Gucati's Appeal on Matters Related to Arrest and Detention* /Odluka po žalbi Hisnija Gucatiya o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom/, 9. decembar 2020, javno, stavovi 72-73.

¹⁰⁰ Četvrta odluka o pritvoru, stav 79. V. takođe prvu odluku Apelacionog suda, stav 69.

¹⁰¹ Četvrta odluka o pritvoru, stav 79; ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 90.

na političkoj i/ili nacionalnoj osnovi, protivzakonito ili proizvoljno hapšenje i lišavanje slobode, druge nehumane postupke, surovo postupanje, mučenje, ubistvo i prisilne nestanke;¹⁰² (ii) u optužnici se tvrdi i da je g. Krasnići u tim krivičnim delima odigrao značajnu ulogu;¹⁰³ (iii) u slučaju osuđujuće presude g. Krasnićiju bi mogla da bude izrečena dugotrajna kazna;¹⁰⁴ (iv) postupak koji se vodi protiv g. Krasnićija je složen;¹⁰⁵ i (v) opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona ne mogu se umanjiti uvođenjem predloženih uslova, kao ni bilo kojih drugih uslova.¹⁰⁶

59. Pored toga, sve potrebne procesne radnje koje čine deo prethodnog postupka u ovom predmetu su obavljene ili će uskoro biti obavljene kako bi predmet krajem godine bio prosleđen pretresnom panelu na suđenje.¹⁰⁷ Konkretnije, nakon donošenja četvrte odluke o pritvoru: (i) strane u postupku su vodile *inter partes* diskusije i iznele predloge kako da se predmet racionalizuje;¹⁰⁸ (ii) što se tiče

¹⁰² Potvrđena optužnica, stav 179.

¹⁰³ Potvrđena optužnica, stavovi 11, 32, 39-40, 44, 49, 53, 55-57, 178.

¹⁰⁴ Četvrta odluka o pritvoru, stav 81.

¹⁰⁵ Četvrta odluka o pritvoru, stav 81 (gde se upućuje na treću odluku o pritvoru, stav 95, gde se upućuje na ECtHR, *Shabani v. Switzerland*, *Shabani v. Switzerland*, no. 29044/06, Judgment, 5. novembar 2009, stavove 65, 69; ICTY, *Prosecutor v. Ademi*, IT-01-46-PT, Order on Motion for Provisional Release, 20. februar 2002, stav 26; ICTR, *Prosecutor v. Ndayambaje*, ICTR-98-42-T, Decision on the Defence Motion for the Provisional Release of the Accused, 21. oktobar 2002, stav 23; Ngirumpatse Decision, stav 25). Sudija za prethodni postupak takođe napominje da tužilaštvo namerava da [BRISANO], v. prilog 2 uz revidirani spisak svedoka.

¹⁰⁶ V. stav 53 gore.

¹⁰⁷ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća na to da se, za potrebe ocene srazmernosti mere pritvora, u slučaju g. Krasnićija vreme koje je on proveo u pritvoru pre suđenja mora sagledati u odnosu na procene tužilaštva koje su se pokazale kao netačne, v. četvrtu odluku o pritvoru, fusnotu 149 (gde se upućuje na treću odluku o pritvoru, stav 97).

¹⁰⁸ KSC-BC-2020-06, F00804, specijalizovani branilac, *Thaçi Defence Submissions for the Twelfth Status Conference /Izjašnjenje Tačijeve odbrane za potrebe dvanaeste statusne konferencije/, 18. maj 2022, javno, stavovi 22-27; F00805, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submissions for Twelfth Status Conference /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe dvanaeste statusne konferencije/, 18. maj 2022, javno, stavovi 13-17; F00806, specijalizovani branilac, *Veseli Defence Submissions for Twelfth Status Conference /Izjašnjenje Veseljijeve odbrane za potrebe dvanaeste statusne konferencije/, 18. maj 2022, javno, stavovi 32-34, s poverljivim priložima 1-2; F00807, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Submissions for Twelfth Status Conference /Izjašnjenje Krasnićijeve odbrane za potrebe dvanaeste statusne konferencije/, 18. maj 2022, javno, stavovi 12-14; F00810, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Proposals for Streamlining the Case /Predlozi Krasnićijeve odbrane za racionalizaciju predmeta/, 20. maj 2022, poverljivo; engleski*****

materijala po pravilu 103, tužilaštvo je dostavilo obaveštenje da je završilo pregled materijala evidentiranog u periodu od 31. januara do 16. juna 2022;¹⁰⁹ (iii) tužilaštvo je 2. septembra 2022. podnelo revidirani spisak svedoka, u skladu s pravilom 95(4)(b) Pravilnika;¹¹⁰ (iv) prema rečima tužilaštva, ostvaren je značajan napredak kad je reč o pribavljanju saglasnosti davalaca materijala prema pravilu 107 i da će taj proces biti okončan do kraja septembra 2022;¹¹¹ (v) sudija za prethodni postupak naložio je tužilaštvu da do 30. septembra 2022. dopuni svoju tabelu prema pravilu 109(c);¹¹² (vi) u vezi s nerešenim zahtevima odbrane za obelodanjivanje materijala prema pravilu 102(3), sudija za prethodni postupak je naložio tužilaštvu da obradi te zahteve, po potrebi zatraži zaštitne mere ili podnese primedbe o relevantnosti materijala, a da sav ostali materijal, za koji ne traži odobravanje zaštitnih mera i ne osporava relevantnost, obelodani do 30. septembra 2022,¹¹³ kao i da do 7. oktobra 2022. dopuni svoje obaveštenje prema

transkript zasedanja, 20. maj 2022, javno, str. 1301, redovi 19-22; str. 1302, redovi 13-15; str. 1303, redovi 7-9, redovi 18-25; str. 1306, redovi 5-7, redovi 14-17; str. 1307, redovi 4-12; str. 1312, redovi 12-23.

¹⁰⁹ KSC-BC-2020-06, F00861, specijalizovani tužilac, *Third Prosecution Request for Protective Measures for Items Containing Rule 103 Information* /Treći zahtev tužilaštva za određivanje zaštitnih mera za materijal koji sadrži informacije iz pravila 103/, 30. jun 2022, stav 1, strogo poverljivo i *ex parte*, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-9. Poverljiva redigovana verzija zavedena je 1. jula 2022, F00861/CONF/RED. Dana 26. avgusta 2022, sudija za prethodni postupak je zaključio sledeće: (i) premda su neki oslobađajući dokazi mogli da budu obelodanjeni i ranije, ne može se reći da je tužilaštvo nije ispunilo svoju obavezu obelodanjivanja iz pravila 103 Pravilnika u vezi sa paketima 160, 170, 174, 175 i 176, i da zbog toga treba odrediti mere; i (ii) stoga nije ispunjen kriterijum iz pravila 110 Pravilnika koji je potreban da bi se smatralo da tužilaštvo nije ispunilo svoje obaveze, v. KSC-BC-2020-06, F00936, sudija za prethodni postupak, *Decision on Taçi and Krasniqi Defence Motions Seeking Remedies for Non-Compliance with Disclosure Obligations* /Odluka po zahtevima Tačijeve i Krasnićijeve odbrane za određivanje pravnog sredstva zbog neispunjavanja obaveze obelodanjivanja/, 26. avgust 2022, poverljivo, stav 36. Javna redigovana verzija zavedena je 13. septembra 2022, F00936/RED.

¹¹⁰ V: fusnotu 71 gore.

¹¹¹ KSC-BC-2020-06, F00952, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submissions za potrebe četrnaeste statusne konferencije* /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe četrnaeste statusne konferencije/ (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva za potrebe četrnaeste statusne konferencije), 5. septembar 2022, javno, stav 7; KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 8. septembar 2022, javno, str. 1507, redovi 5-13.

¹¹² KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 13. jul 2022, javno, str. 1328, redovi 18-24.

¹¹³ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 20. maj 2022, javno, str. 1323, redovi 16-25. Prema rečima tužilaštva, do 5. septembra 2022. rešeno je pitanje za 80% odabranog materijala iz pravila 102(3), v. izjašnjenje tužilaštva za potrebe četrnaeste statusne konferencije, stav 3.

pravilu 102(3);¹¹⁴ (vii) timovi odbrane treba da podnesu prepretresne podneske do 21. oktobra 2022;¹¹⁵ (viii) timovi odbrane treba do 28. oktobra 2022. da podnesu obaveštenje o alibiju ili nekim drugim osnovima koji isključuju krivičnu odgovornost;¹¹⁶ (ix) sudija za prethodni postupak naložio je tužilaštvu da do 18. novembra 2022. podnese privremeni spisak prvih 40 svedoka koje namerava da pozove;¹¹⁷ (x) sudija za prethodni postupak naložio je odbrani da do istog tog datuma podnese eventualne primedbe na dopuštenost obelodanjenog dokaznog materijala (u meri u kojoj je to moguće);¹¹⁸ i (xi) do istog tog datuma strane u postupku treba da podnesu obaveštenje o pravnim i činjeničnim pitanjima o kojima su postigle saglasnost.¹¹⁹

60. Pošto su utvrđeni rokovi za skoro sve preostale obaveze koje strane imaju u prethodnom postupku ovog predmeta, očekuje se da će predmet krajem godine moći da se prosledi pretresnom panelu.

61. Uz to, prema članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika, mera pritvora određena g. Krasnićiju preispitivaće se svaka dva meseca ili čim dođe do promena okolnosti.

62. [BRISANO]¹²⁰ [BRISANO],¹²¹ [BRISANO].

63. Na osnovu toga, sudija za prethodni postupak zaključuje da, za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene g. Krasnićiju prema članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika, vreme koje je g. Krasnići proveo u pritvoru pre početka suđenja nije nesrazmerno.

¹¹⁴ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 13. jul 2022, javno, str. 1474, red 24, do str. 1475, red 2.

¹¹⁵ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 20. maj 2022, javno, str. 1324, redovi 1-6.

¹¹⁶ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 8. septembar 2022, javno, str. 1583, redovi 7-13.

¹¹⁷ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 8. septembar 2022, javno, str. 1584, redovi 9-12.

¹¹⁸ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 8. septembar 2022, javno, str. 1583, red 21, do str. 1584, red 2.

¹¹⁹ KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja, 8. septembar 2022, javno, str. 1583, redovi 14-20.

¹²⁰ [BRISANO].

¹²¹ [BRISANO].

V. STEPEN TAJNOSTI

64. Sudija za prethodni postupak primećuje da je tužilaštvo podnelo javnu redigovanu verziju svog izjašnjenja,¹²² i nalaže odbrani da do **petka, 23. septembra 2022.** dostavi javnu redigovanu verziju svog odgovora.

VI. DISPOZITIV

65. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak:

- a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Krasnićija;
- b) **NALAŽE** g. Krasnićiju da, ukoliko želi, do **ponedeljka, 17. oktobra 2022.** podnese izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora, dok za odgovore i replike važe rokovi propisani pravilom 76 Pravilnika;
- c) **NALAŽE** tužilaštvu da, ukoliko g. Krasnići u navedenom roku ne podnese izjašnjenje, svoje izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora podnese do **ponedeljka, 24. oktobra 2022.**, a g. Krasnićiju da, ukoliko želi, odgovor podnese do **ponedeljka, 31. oktobra 2022;** i
- d) **NALAŽE** odbrani da do **petka, 23. septembra 2022.** dostavi javnu redigovanu verziju odgovora odbrane.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U ponedeljak, 19. septembra 2022.

U Hagu, Holandija

¹²² V. fusnotu 20 gore.